

ниятъ човѣкъ и искали да му служатъ, като прѣобърнатъ свѣта: да нѣма бѣдни и богати, да нѣма господари и роби, тѣрти и работници, а да има само хора, човѣци-братя, равни прѣдъ закона и прѣдъ себе си.

Около това врѣме той се залавя и съ своитѣ напустнати стихове и разкази. Тукъ той завършва и хубавата си пѣсень **Хайдути**, която замислилъ още като 13—17 годишентъ хлапакъ — ораторъ по Алтѣнъ-Калоферскитѣ мегдани. Въ нея той описва себе си — въ лицето на Чавдара, който е роденъ не за аргатинъ, не да пасе краставитѣ кози и овце на душманина, а съ пушка бойлия въ рѣката, да брани своя братъ отъ тия изедници и душмани.

Хайдути е пѣсень силна и бойна: въ нея кипи и любовь къмъ хората и умраза къмъ тѣхнитѣ хищници; въ нея се излива края на тѣрпението и се носи кървавиятъ викъ на кървава разплата. Младиятъ поетъ я декламира между своитѣ руски другари, и тѣ я разбираятъ: тя е еднакво силна и за Бѣлгaria и Русия, защото и тукъ и тамъ има потиснати и потисници: у настъ чорбаджии и турци, тамъ — господари-чифликчи и сурово управление; у настъ „хайдушки сбогища“, тамъ — „тайни събрания“, въ които се пѣе погребната пѣсень на чифликчията и царя. Ако бѣше въ Бѣлгaria, Ботьовъ щѣше да влѣзе въ „Хайдушкото сбогище“; но той е въ Русия — и влиза въ „тайнитѣ събрания“. Тукъ младиятъ Христофоръ — както го наричали — се прѣдалъ отъ душа и сърдце на работа за правото и човѣщината. Хората отъ тия тайни събрания искали да замѣнятъ монархията съ република, дѣто да нѣма царь и рая, а да бѫдатъ всички еднакви синове на едно и сѫщо общо отечество. Властвата ги гони